

# Alla helgons dag

## Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Matt. 5:1–12.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Denna stora festdag, dess evangelium med de högtidliga saligprisningarna, vilar i sitt bestämda bibliska sammanhang, utanför vilket ingen allhelgonadag och inga helgon finns. Denna ljusomstrålade upptakt till bergspredikan bygger på vad som sägs nio verser före evangeliets början: *"Från den tiden började Jesus predika och säga: 'Gören bättring, ty himmelriket är nära'"* (Matt. 4:17), just samma förkunnelse, som hade hörts från d.h. Johannes döparen, då folket *"lät döpa sig av honom i floden Jordan och bekände därvid sina synder"*. (Matt. 3:6) Tron, evangelium, dopet till syndernas förlåtelse föregår saligprisningarna och är deras förutsättning. Ja, Jesus har redan upprättat sitt heliga apostoliska ämbete med orden: *"Följen mig, så skall jag göra eder till människofiskare"* (Matt. 14:19), innan han prisar lärjungarna saliga som profeternas efterföljare i lära och lidande. Det helgonskap, som vi i dag firar, strömmar fram ur Ordets och sakramentens ämbete, ur undervisningen om att all vår rättfärdighet kommer av honom, som i sitt dop tog på sig vår syndaskuld med orden: *"Låt det nu så ske, ty det höves oss att uppfylla all rättfärdighet"*. (Matt. 3:15)

Så är allhelgonadagen, saligprisningarna, hela bergspredikan bergfast grundad på försoningen, på Golgata, på honom, om vilken d. h. Johannes Döparen säger: *"Se, Guds Lamm, som borttager världens synd"*. (Joh. 1:29) Därför är det en stor och grov lögn, att bergspredikan och Golgata skulle kunna skiljas åt, som det förklarades, då vårt lands nya religionsundervisning infördes i skolorna med påståendet, att numera tonvikten inte låge på Golgata utan på bergspredikan. Förnekelsen av Guds Lamm slår bergspredikan sönder och samman, tystar saligprisningarna och släcker himmelens ljus. Ur en sådan falsk religion kommer inga helgon, allraminst sådana helgon, om vilka Jesus säger: *"Ja, saliga ären I, när människorna för min skull smäda och förfölja eder och sanningslöst säga allt ont mot eder"*. Helgonskapet, som inte bygger på hörnstenen Kristus, *"som är en hörnsten och en klippa till fall"* (1 Petr. 2:8), är denna världens helgonskap, en sammanfattning av denna

världens förgyllda synder, av det, som är motsatsen till sann helighet.

Om sann helighet handlar denna dagens evangelium. Vi bör därvid ta på allvar, att evangelium, dop, tro och ånger föregår dagens evangelium, inte är en del av det. Tagna tillsammans och länkade till bergspredikans fortsättning är saligprisningarna uppenbarligen riktade till kristna människor i deras anfåtelser för trons skull och talar om trons frukter, inte om tron. Att *"törsta efter rättfärdighet"* avser alltså inte i detta sammanhang Kristi främmande rättfärdighet, inte att *"bliva funnen i honom, icke med min egen rättfärdighet, den som kommer av lag, utan med den rättfärdighet, som kommer genom tro på Kristus, rättfärdigheten av Gud, på grund av tron"*. (Fil. 3:9) Ingen blir salig, som inte törstar efter denna rättfärdighet, men därom handlar det inte i dag utan om viljan till heligt liv. På samma sätt är *"fattiga i anden"* här inte syndarens fattigdom på egen förtjänst, på egen rättfärdighet, en i sig avgörande sak. Nej, i dag gäller det den fattigdom, som är den andeverkade lösgjordhet från varje yttre makt, den Andens frihet från Mamon, som kastar oss i varje stund som tiggare på Gud. Varje kristen kan oavsett sin yttre situation säga: *"Vi hava övergivit allt"*. (Matt. 19:27) I dopet har vi avklätt oss den gamla människan, som *"fördärvar sig genom att följa sina begärelsers bedrägliga lockelser"* (Ef. 4:22), sin vilja till rikedom och makt, och är så *"fattiga i anden"*. Så handlar hela denna dag om den *"nya människan som är skapad till likhet med Gud i sanningens rättfärdighet och helighet"*. (Ef. 4:24) Om detta högheliga helgonskap förkunnar vi så i dag, att

- I. **det sanna helgonskapet vinnes genom trons dagliga bättringskamp,**
- II. **det sanna helgonskapet är ett anfåttat helgonskap, som behöver tröst,**
- III. **det sanna helgonskapet uppenbaras först bortom död och uppståndelse.**

## ***I. Det sanna helgonskapet vinnes genom trons dagliga bättringskamp.***

Varje evangelisk-luthersk kristen, varje barn, läser i sin katekes: "Vad betyder detta dop i vatten? Det betyder, att den gamla människan i oss skall genom daglig ånger och bättring förkvävas och dödas med alla synder och onda lustar och en ny människa dagligen framkomma och uppstå, vilken i rättfärdighet och helighet skall leva inför Gud evinnerligen." I detta enkla, vardagliga, för varje kristen åtkomliga bottnar allt tal om helgonskap, helighet, himmelsk härlighet. Inga helgon växer upp i himmelen utan att vara rotade i denna föraktade, torftiga mylla. Den dagliga ångern inför budorden, den dagliga påklädnaden av dopet, skapar sann helighet, sann helgelse.

## ***II. Det sanna helgonskapet är ett anfäktat helgonskap, som behöver tröst.***

I klar motsats till den falska religionens kalla helgon, till marmorgestalerna i upphöjd oberördhet, bjuder oss evangelium helgon, som behöver höra dagens evangelium. Det är helgon som sörjer, som lider förföljelse, som är fattiga och utan mänsklig hjälp. Därför får de löftet: "dem hör himmelriket till", "de skola bliva tröstade". När de frestas till högmod, agnar Gud

kroken med "Saliga äro de saktmodiga, ty de skola besitta jorden". Ifrån vårt köotts stridbarhet och vrede lockar han oss med löftet: "Saliga äro de barmhärtiga, ty dem skall vederfaras barmhärtighet". Sådant behöver helgonen i kyrkbänken höra för att bli helgon i himmelens högkor.

## ***III. Det sanna helgonskapet uppenbaras först bortom död och uppståndelse.***

Katekesens enkla lärdom talar om den nya människan, "vilken i rättfärdighet och helighet skall leva inför Gud evinnerligen". Vad Gud gör med oss, har evig giltighet, gäller inför honom, som kallar oss till sig som sina barn nu och alltid. Därför skall det ske, att "han kommer för att förhärligas i sina heliga och visa sig underbar i alla dem som hava kommit till tro; ty det vittnesbörd vi hava framburit till eder haven I trott. Så skall ske på den dagen." (2 Tess. 1:10) Vi ser den dagen som genom en glasruta, närhelst nådens medel rör vid oss. Vi pressar våra ansikten mot den, när vi tröstar oss med dopet, öppnar våra munnar för Herren på Faderns högra sida. Närsomhelst bryter han igenom det, som skiljer, och fullkomnar vårt helgonskap hos sig.

Amen.